



## Souhrnná teritoriální informace:



# Kostarika

Zastupitelský úřad 25. 5. 2023 17:41

Kostarika má dlouhou tradici politické stability v celkově neklidném regionu Střední Ameriky. Krátká občanská válka v roce 1948 připravila půdu pro institucionální reformy, které vedly k dlouhému období rychlého ekonomického růstu a k významnému zlepšení ukazatelů lidského rozvoje. Během posledních dvou desetiletí přitahovala země investice do technologicky vyspělých průmyslových odvětví, ale rostla také nerovnost příjmů a sociální napětí. V květnu 2021 se země stala členem OECD.

Jedná se o prezidentskou republiku, kde prezident je i hlavou exekutivy, nicméně jednokomorové Legislativní shromáždění má vůči výkonné moci poměrně silné postavení. Kostarika díky svým hospodářským úspěchům a životní úrovni dlouhodobě platí za „Švýcarsko Střední Ameriky“. Nejbezpečnější země regionu však začíná pociťovat nárůst organizovaného zločinu a problémy spojené s migrací.

Hospodářský propad způsobený pandemií odhalil do budoucna neudržitelnou dynamiku veřejných financí. V březnu 2021 byla podepsána dohoda s MMF na přijetí finanční půjčky ve výši 1,8 mld. USD, která je však podmíněná řadou strukturálních reforem, například odstranění řady daňových výjimek či omezení veřejných výdajů. Zkrocení veřejného dluhu za udržení ekonomického růstu je důležitým úkolem i pro vládu Rodriga Chavese z centristické strany Partido Progreso Social Democrático, který nastoupil do úřadu v květnu 2022. Díky protržní a fiskálně zodpovědné politice se mu zatím daří dohody s MMF plnit. HDP v Kostarice v roce 2022 vzrostlo ve srovnání s rokem 2021 o 4,3 %. Jedná se o malou otevřenou ekonomiku závislou na zahraničních trzích, investicích a obchodu. Klíčový je sektor cestovního ruchu, který se po pandemickém propadu oživuje jen postupně. V roce 2023 se očekává další zpomalení ekonomického růstu. V Kostarice jsou stabilně exportně nejatraktivnější sektory nových technologií, vodohospodářství, clean-tech či zdravotnictví. Země si také udržuje významné postavení v oblasti zelené energetiky i dalších environmentálních politik.

Tato Souhrnná teritoriální informace je zpracovávána pro zemi, která je tzv. přiakreditovaná. Informace je poskytována ve zkráceném rozsahu.

Základní údaje	
Hlavní město	San José
Počet obyvatel	5,18 mil.
Jazyk	španělština
Náboženství	katolické (52 %)
Státní zřízení	prezidentská republika
Hlava státu	Rodrigo Alberto de Jesús Chaves Robles
Hlava vlády	Rodrigo Alberto de Jesús Chaves Robles
Název měny	kostarický colón (CRC)
Cestování	
Časový posun	-5 hodin (v létě -6)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	PhDr. Kateřina Lukešová
Ekonomický úsek	Mgr. Ing. Bohdan Malaniuk
Konzulární úsek	Ing. Adam Lorenc
CzechTrade	Ing. Michaela Klačková
Czechinvest	ne
Ekonomika	2022
Nominální HDP (mld. USD)	68,37
Hospodářský růst (%)	4,33
Inflace (%)	8,28
Nezaměstnanost (%)	11,70



# Kapitoly a podkapitoly:

## 1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

## 2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

## 3 Obchod a investice

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 Přímé zahraniční investice
- 3.3 FTA a smlouvy
- 3.4 Rozvojová spolupráce
- 3.5 Perspektivní obory (MOP)

## 4 Kultura obchodního jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

## 5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

## 6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty



# 1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

[1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi](#)

[1.2 Zahraniční politika země](#)

[1.3 Obyvatelstvo](#)



## 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Kostarická republika má dlouhou tradici politické stability v celkově neklidném regionu Střední Ameriky. Jedná se o prezidentskou republiku, kde prezident je i hlavou exekutivy. Je volen na čtyřleté funkční období. Může se ucházet o znovuzvolení, nicméně nelze tak učinit ve dvou po sobě jdoucích funkčních obdobích. Jednokomorové Legislativní shromáždění je složeno z 57 přímo volených členů a má vůči výkonné moci poměrně silné postavení.

Politickému systému v minulosti dominoval centristický Partido Liberación Nacional (PLN) a středoprávní strana Partido Unidad Social Cristiana (PUSC). V posledních letech však došlo k roztržení politické scény a v r. 2014 dosáhla volebního vítězství středo-levá Partido Acción Ciudadana (PAC) - první strana, která narušila dominanci PLN a PUSC od roku 1949. V roce 2018 PAC zopakovalo své vítězství. Vláda prezidenta Carlose Alvarada musela čelit nejen pandemii COVID-19, ale i zhoršující se fiskální dynamice. Dílčím úspěchem byl vstup do OECD, o který země dlouhodobě usilovala. V květnu 2022 převzal prezidentský úřad kandidát centristické strany Partido Progreso Social Democrático, ekonom Rodrigo Chaves.

Předchozí vláda Alvarada byla v průběhu roku 2021 nucena začít implementovat reformy, které jsou podmínkou vyplacení půjčky od MMF ve výši 1,8 mld. USD. Program ekonomických reforem přitom obsahuje řadu politicky citlivých témat, např. zákon o zaměstnávání ve veřejném sektoru, který nakonec Legislativní shromáždění, na rozdíl od jiných požadovaných reforem, schválilo. I agenda nového prezidenta se soustředí na zlepšení ekonomické situace země, ve které v důsledku pandemie téměř čtvrtina obyvatel žije pod hranicí chudoby. Vysoká inflace, za kterou stojí zejména ceny potravin a paliv, ještě umocnila sociální rozdíly v zemi. Chaves se tak chce zaměřit, mimo jiné, na vytváření nových pracovních míst, snižování životních nákladů a provozních nákladů podniků, a to například zrušením cel na průmyslové suroviny, redukcí sociálního pojištění a nákladů na elektřinu. Problémem pro vládní stranu je však skutečnost, že drží pouze 10 z 57 poslaneckých mandátů, takže musí hledat dohody s ostatními stranami, aby mohla prosadit zamýšlené průtržní reformy.



## 1.2 Zahraniční politika země

Zahraniční politika Kostariky je zaměřená na prosazování lidských práv a ochranu životního prostředí a současně na posílení vlivu země v mezinárodních organizacích, a to především na půdě OSN, Organizace amerických států a Meziamerické komise pro lidská práva. Prosazuje také udržitelnou ekonomickou a sociální obnovu v post-koronavirové době, zdraví a potravinovou bezpečnost, podporuje rozvoj vědy, výzkumu a vývoje se zvláštním důrazem na předcházení přírodních rizik a klimatických změn.

V květnu 2021 se Kostarika oficiálně stala členem „elitního klubu“ zemí OECD. Nadále se snaží udržovat úzké vztahy s USA, ale i s Čínou, se kterou má bilaterální dohodu o volném obchodu a v roce 2018 se připojila k její Belt and Road Initiative. Kostarika je sice pozorovatelem v Tichomořské alianci, avšak již delší dobu nevyvíjí žádné úsilí o plnohodnotné členství. Pravděpodobný důvod je ochránářská politika vůči domácímu zemědělskému a potravinářskému průmyslu. Země má tradičně nejkomplikovanější bilaterální vztahy se sousední Nikaraguou, a to včetně sporů o mořské území.



## 1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel Kostariky se v současnosti pohybuje okolo 5,18 mil. Podíl bílého a mestického obyvatelstva je odhadován na 83,4 %, následuje černošské obyvatelstvo (včetně mulatů) se 7 % a domorodí indiáni s 2,4 %. V zemi je usazená poměrně velká komunita důchodců z USA, Kanady, EU a Austrálie. Kostarika je dočasným útočištěm pro řadu imigrantů, kteří doufají v lepší život v USA, a zároveň je cílovou destinací imigrace z okolních středoamerických zemí. Je jedinou zemí na americkém kontinentě, kde je katolická víra deklarována jako státní náboženství. Ústava však zároveň zaručuje náboženskou svobodu. Vedle dominantního katolictví v poslední době narůstá popularita protestantských církví.



## 2 Ekonomika

Podkapitoly:

[2.1 Základní údaje](#)

[2.2 Veřejné finance a státní rozpočet](#)

[2.3 Bankovní systém](#)

[2.4 Daňový systém](#)



## 2.1 Základní údaje

Kostarické hospodářství v roce 2022 vzrostlo o 4,3 %, i když koncem roku došlo ke zpomalení růstu a v některých sektorech, jako je stavebnictví či zemědělství, dokonce k jeho poklesu. Nezaměstnanost klesla na konci roku 2022 na 11,7 % z 20 % reportovaných v pandemickém roce 2020. Téměř 44 % pracujících však vykonává činnost v rámci neformální ekonomiky a sociální nerovnosti prohlubuje i vysoká inflace. Kostarika si udržuje významné postavení v oblasti zelené energetiky i dalších environmentálních politik. Zůstává tak atraktivní destinací pro tzv. zelené investice a investice do ekoturismu.

Institucionální reformy přijaté v druhé polovině 20. století a politická stabilita vedly k dlouhému období rychlého ekonomického růstu a také k významnému zlepšení ukazatelů lidského rozvoje. Kostarika díky svým hospodářským úspěchům a životní úrovni dlouhodobě patří za „Švýcarsko Střední Ameriky“ a vedle Panamy má v regionu nejvyšší HDP na obyvatele. Během posledních dvou desetiletí přitahovala země investice do technologicky vyspělých průmyslových odvětví. Díky tomu je Kostarika krom tradičních zemědělských exportů silná i v sektoru elektroniky, zdravotnických prostředků a IT. V květnu 2021 se Kostarika stala 38. členem OECD.

Dobrý ekonomický růst v roce 2022 a disciplína ve veřejných výdajích poukazují na pravděpodobný příznivý vývoj fiskální konsolidace i v průběhu tohoto roku. Vyšší míra inflace a vyšší úrokové sazby však omezují soukromou spotřebu a pravděpodobně dále zpomalí růst reálného HDP. Hospodářský růst bude i nadále tažen investicemi, vývozem a v menší míře soukromou spotřebou. Kostarické hospodářství bude těžit ze zahraniční poptávky po řadě svých hlavních vývozních artiklů, jako jsou zdravotnické potřeby a zemědělské produkty, a také z normalizace příjmů z turistického ruchu.

Ukazatel	2020	2021	2022	2023	2024
Růst HDP (%)	-4,31	7,86	4,33	2,40	2,70
HDP/obyv. (USD/PPP)	21 583,37	24 180,00	26 750,00	28 240,00	29 300,00
Inflace (%)	0,73	1,73	8,28	4,00	2,90
Nezaměstnanost (%)	20,00	13,70	11,70	11,70	10,60
Export zboží (mld. USD)	11,61	14,36	15,28	16,75	18,31
Import zboží (mld. USD)	13,96	18,39	21,16	22,20	23,69
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	-2,02	-2,80	-4,94	-4,44	-4,27
Průmyslová produkce (% změna)	2,10	10,90	1,30	2,50	2,70
Populace (mil.)	5,12	5,15	5,18	5,21	5,25
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	4/4	4/4	4/7	4/7	N/A

Zdroj: EIU, OECD, IMD





## 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Hospodářský propad způsobený pandemií odhalil do budoucna neudržitelnou dynamiku veřejných financí. Vláda byla v průběhu roku 2021 nucena začít implementovat reformy, které jsou podmínkou pro poskytnutí půjčky od MMF v celkové výši 1,8 mld. USD. Na konci roku 2021 dosáhl veřejný dluh 80,5 % HDP, nicméně v roce 2022 se ho díky zodpovědné fiskální politice podařilo snížit na 63,8 %. Vláda hospodařila s primárním přebytkem ve výši 1,3 % HDP. Zkrocení veřejného dluhu a rostoucí nerovnost příjmů a sociálního napětí bude zcela zásadní i pro další ekonomický vývoj země.

Běžný účet Kostariky je dlouhodobě v deficitu. V roce 2022 se deficit prohloubil na -3,0 mld. USD, v roce 2021 to bylo -1,6 mld. USD. Nedávná paralýza sektoru cestovního ruchu vedla k poklesu přílivu deviz do země, což způsobilo mimo jiné snížení devizových rezerv Kostariky.

Veřejné finance	2022
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	-2,51
Veřejný dluh (% HDP)	63,79
Bilance běžného účtu (mld. USD)	-2,96
Daně	2023
PO	30 %
FO	0 - 10 - 15 - 20 - 25 %
DPH	13 %



## 2.3 Bankovní systém

V Kostarice existují 2 druhy bank - státní a privátní. Celý bankovní sektor sestává z 22 komerčních bank (z toho jsou 3 státní a 19 privátních), 1 hypotéční banky, 15 privátních finančních společností a penzijních fondů, 27 úvěrových firem a spořitelních družstev a centrální banky. Roli centrální banky plní Banco Central de Costa Rica. Regulátorem bankovního finančního trhu v Kostarice je SUGEF (the General Supervisory Agency of Finance).

Z komerčních bank patří mezi největší Banco Nacional, Banco de Costa Rica a Banco Credito Agricola de Cartago. Z dalších velkých bank lze jmenovat Banco de San Jose, Banca Promerica, Banco Improsa a Banco Cathay. Ze zahraničních bank mají největší podíl na domácím trhu HSBC a Citi.



## 2.4 Daňový systém

Základní sazba daně z příjmu právnických osob v Kostarice je 30 %, nicméně existuje i pásmo 5 %, 10 %, 15 % a 20 % pro společnosti pod určité příjmové prahy. Daň z příjmu fyzických osob se nevztahuje na osoby s příjmem do 3 836 000 CRC. Nad tuto hranici existují další 4 daňová pásma ve výši 10 %, 15 %, 20 % a 25 %. Základní sazba DPH je 13 %.

V souvislosti s plánovanou konsolidací veřejných financí, která je podmínkou půjčky od MMF, bude současná vláda nucena sáhnout k úpravě daňového systému za účelem vyššího výběru.



# 3 Obchod a investice

Podkapitoly:

[3.1 Obchodní vztahy](#)

[3.2 Přímé zahraniční investice](#)

[3.3 FTA a smlouvy](#)

[3.4 Rozvojová spolupráce](#)

[3.5 Perspektivní obory \(MOP\)](#)



### 3.1 Obchodní vztahy

#### Obchodní vztahy s ČR

Obchodní obrat je velmi nevyrovnaný se značným deficitem na české straně. Nejhodnotnější položkou dovozu ČR z Kostariky byly v roce 2022 elektronické integrované obvody a zemědělské produkty. V opačném směru proudilo příslušenství z plastů, optické a elektrické přístroje.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import z ČR (mld. CZK)	0,22	0,20	0,20	0,21	0,31
Export do ČR (mld. CZK)	1,00	1,00	5,10	1,96	2,03
Saldo s ČR (mld. CZK)	0,82	0,81	4,92	1,75	1,72

Zdroj: ČSÚ

#### TOP 5 položek importu z ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
581	Trubky, potrubí a hadice z hmot plastických	63,34	20,00
871	Přístroje a zařízení optické j. n.	29,99	10,00
778	Přístroje elektrické j. n. (baterie, žárovky ap.)	29,61	10,00
726	Stroje tiskařské a knihařské a jejich díly	28,83	9,00
642	Papír, lepenka řezané na určitý rozměr, tvar, výrobky	19,65	6,00

Zdroj: ČSÚ

#### TOP 5 položek exportu do ČR

SITC 3	Název zboží	Hodnota (mil. CZK)	Podíl z celku (%)
776	Elektronky, rentgenky, diody, tranzistory ap., díly	959,50	47,35
057	Ovoce a ořechy (ne olejnaté) čerstvé, sušené	725,92	35,82
872	Zařízení, přístroje pro účely lékařské, veterinární ap.	73,60	3,63
541	Léčiva, vyr. farmaceut. (ne antibiotika, hormony ap.)	55,38	2,73
772	Přístr. elek. ke spínání ap. obvodů elek., odpory aj.	29,65	1,46

Zdroj: ČSÚ

#### Obchodní vztahy s EU

EU je pro Kostariku druhým nejvýznamnějším obchodním partnerem. Hlavními exportními komoditami Kostariky jsou náročné technologie jako počítačové elektronické komponenty, zdravotní přístroje a zemědělské produkty. V roce 2022 celkový obrat se zeměmi EU přesáhl 5,7 mld. EUR, kostarický vývoz do EU převýšil dovoz z EU o 2,6 mld. EUR.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import z EU (mil. EUR)	973,50	1 095,00	990,20	1 173,50	1 557,90
Export do EU (mil. EUR)	2 425,70	2 578,20	2 563,10	2 930,30	4 151,10
Saldo s EU (mil. EUR)	-1 452,20	-1 483,10	-1 572,90	-1 756,70	2 593,20

Zdroj: Evropská komise

**Obchodní vztahy se zeměmi mimo EU**

Obchodní saldo Kostariky se zeměmi mimo EU je záporné. Hlavním obchodním partnerem zůstávají USA, které se podílí zhruba 45 % na kostarických dovozech i vývozech. Rostou i dovozy z Číny.

	2018	2019	2020	2021	2022
Import ze zemí mimo EU (mil. EUR)	8 614,70	8 624,00	8 898,60	11 027,60	N/A
Export do zemí mimo EU (mil. EUR)	11 658,30	11 046,00	9 449,30	12 744,20	N/A
Saldo se zeměmi mimo EU (mil. EUR)	3 043,60	2 422,00	550,70	1 716,70	N/A

Zdroj: EIU, Eurostat



## 3.2 Přímé zahraniční investice

Přímé zahraniční investice se během roku 2020 snížily na 1,76 mld. USD. Hned následující rok však překonaly hodnoty reportované před pandemií (vzrostly na 3,2 mld. USD) a v roce 2022 dosáhly přibližně 3,5 mld. USD. V přepočtu na HDP tak Kostarika vede žebříček zemí atraktivních pro zahraniční investory. Zahraniční investice proudí zejména do výrobního sektoru a také na vědecko-technické aktivity. V únoru 2023 navíc vláda představila nová pravidla, která mají investování v zemi dále zjednodušit. Hlavním investorem zůstávají USA, ale postupně dochází k diverzifikaci původu investic. Vysoká úroveň přímých zahraničních investic může Kostarice pomoci s ohledem na fiskální nerovnosti, které jsou aktuálně největším problémem země. Pokud se jí podaří dodržovat podmínky dohody s MMF, lze počítat s relativně vyrovnanou platební bilancí právě i díky zahraničním investicím.



## 3.3 FTA a smlouvy

### Smlouvy s EU

Kostarika je smluvní stranou Asociační dohody EU - Střední Amerika. Obchodní část dohody si klade za cíl vytvoření zóny volného obchodu mezi EU a střední Amerikou včetně vytvoření vhodných podmínek pro růst investic a kapitálu. Obchodní ustanovení asociační dohody se začala pro Kostariku provizorně aplikovat od října 2013. Obsahují snížení cel, netarifních překážek obchodu, liberalizaci trhu se službami, ochranu zeměpisných označení (GIs), otevření trhu s veřejnými zakázkami. U TBTs (technical barriers to trade) a SPS (sanitary and phytosanitary measures) se obě strany zavázaly plnit závazky vyplývající z dohod WTO a v některých oblastech jít nad rámec těchto dohod.

### Smlouvy s ČR

- 1 Základní dohoda o vědeckotechnické spolupráci mezi ČSSR a Kostarickou republikou (1972)
- 1 Dohoda o kulturní spolupráci mezi ČSSR a Kostarickou republikou (1982)
- 1 Dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic mezi vládou ČR a vládou Kostarické republiky (1998)
- 1 Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Kostarické republiky o zrušení vízové povinnosti pro držitele národních cestovních pasů (2000)
- 1 Memorandum o konzultacích mezi MZV ČR a Kostariky (2005)
- 1 Memorandum o spolupráci mezi Diplomatickými akademii MZV ČR a MZV Kostariky (2005)





### 3.4 Rozvojová spolupráce

Kostarika nepatří mezi prioritní země v rámci rozvojové pomoci ČR. Za poslední období ČR realizovala ve stredoamerické zemi několik ad hoc projektů rozvojové a technické pomoci v malém měřítku. Rozvojová pomoc EU byla Kostarice do r. 2020 poskytována v rámci víceletého orientačního programu EU pro Latinskou Ameriku (Multi-Annual Indicative Programme). V souvislosti se vstupem do OECD a zvyšující se životní úrovni však došlo v programovém období 2021-2027 k omezení této bilaterální rozvojové spolupráce.



### 3.5 Perspektivní obory (MOP)

V Kostarice jsou stabilně exportně nejatraktivnější sektory nových technologií, vodohospodářství, clean-tech či civilního letectví. Minulá vláda se v rámci pandemických opatření zavázala k další podpoře čisté energetiky a také nová vláda se za tímto účelem snaží zajistit financování i od mezinárodních investorů. Kostarika je sice šampiónem v oblasti produkce zelené energie, nicméně v jiných aspektech, které souvisí s emisemi skleníkových plynů a ochranou životního prostředí, je potenciál pro zlepšení. Hlavní město San José se potýká s dopravními zácpami a znečištěním. Nedisponuje výkonným systémem veřejné dopravy. Stejně tak potřebuje Kostarika technologie na odpadní hospodářství a technologie na čištění vody.



# 4 Kultura obchodního jednání

Podkapitoly:

[4.1 Úvod](#)

[4.2 Oslovení](#)

[4.3 Obchodní schůzka](#)

[4.4 Komunikace](#)

[4.5 Doporučení](#)

[4.6 Státní svátky](#)



## 4.1 Úvod

Kostarika je latinskoamerickou zemí se všemi z toho vyplývajícími kulturními důsledky - jiné vnímání času, uctivost, důležitost osobního rozměru v obchodním jednání atp. Na druhou se jedná o zemi, která patří ve svém regionu k nejvyspělejším a kde jsou více cítit mezinárodní vlivy. Zejména v podnikatelské sféře mají lidé vštípené mezinárodními standardy obchodního jednání.



## 4.2 Oslovení

První oslovení doporučujeme udělat telefonicky; jen tímto způsobem si s jistotou ověříte správnou kontaktní osobu. Dále lze komunikovat písemně prostřednictvím emailu. Je vhodné udat velmi formální tón a používat vykání - usted. Kostarické partnery oslovujeme pomocí señor/señora příp. lze v písemné komunikaci použít zkratku Sr./Sra. nebo Don/Doña. Kostaričané mají běžně dvě křestní jména a dvě příjmení - jedno po otci, druhé po matce. Při oslovování v pracovním styku by se použilo zpravidla jen první příjmení. Častou chybou česky hovořících je podvědomé používání toho úplně posledního příjmení namísto prvního.



## 4.3 Obchodní schůzka

Je vhodné domlouvat schůzky s kostarickými partnery s týdenním předstihem a to emailem nebo telefonicky. Zároveň se doporučuje si potvrdit schůzku ještě den dopředu nebo ten samý den - telefonicky, emailem anebo přes WhatsApp. První jednání se odehrávají zpravidla v kanceláři firmy. Schůzka přímo ve firmě umožňuje mimo jiné nahlédnout pod pokličku společnosti a udělat si základní představu o tom, zda by byla vhodným partnerem. Následné schůzky se mohou odehrávat i v restauraci či kavárně. Úhrada společného oběda bude oceněna, ale místní partner bude pravděpodobně sám trvat na zaplacení, pokud je v pozici hostitele. Dárky potěší, ale nejsou nutností. Předání vizitek je součástí obchodní kultury. V posledních letech se výrazně zlepšila dochvilnost a je ceněna.

V Kostarice je běžné formální oblékání na většinu typů pracovních jednání. Kostaričané na základě upraveného zevnějšku nezřídka posuzují i důvěryhodnost a finanční zajištěnost obchodního partnera. Dobře padnoucí oblek a smysl pro detail bude pozitivně kvitován. Kostaričané bez ohledu na pohlaví až úzkostlivě dbají o vzhled (upravené vlasy, nehty, u mužů vousy, make-up u žen).



## 4.4 Komunikace

Při konverzaci je lepší se vyhnout politice a náboženství. Kostaričané jsou velmi hrdí na svoji přírodu, což je ideální téma na „small talk“. Poměrně podrážděně však reagují na jakoukoliv kritiku, byť by byla konstruktivní. Řada Kostaričanů bude tvrdit, že ovládá angličtinu a u manažerů ve vysokých pozicích to bude nejspíš i pravda. Pokud si ale nejsme perfektní úrovní angličtiny našich kostarických protějšků jisti, je určitě vždy lepší zvolit jako jazyk komunikace španělštinu a to i za cenu potřeby tlumočníka.

Prvotní kontakt je vhodný e-mailem. U manažerů malých a středních firem Vás může zaskočit, že používají pro pracovní účely gmail nebo hotmail. V další komunikaci lze využít i telefonického kontaktu, ale zdaleka nejdostupnější jsou Kostaričané na aplikaci WhatsApp. Hojně přitom používají hlasové zprávy v této aplikaci. V rámci emailové komunikaci nemusí být Kostaričané vždy mistři v rychlé reakci, ale krátkou přátelskou zprávou na WhatsApp se můžete připomenout.



## 4.5 Doporučení

1. Kostaričané jsou velmi přátelští a vřelí.
2. Naprosto běžné používání aplikace WhatsApp v obchodní komunikaci.
3. Úvodní zdlouhavý zdvořilostní „small talk“. U první schůzky ani nemusí dojít na jednání o samotném obchodu.
4. Hierarchie - striktně se dodržuje úroveň přijetí. Občasné ukazování společenské nadřazenosti vůči obslužnému personálu může Čecha zaskočit.
5. Naprosto zásadní důležitost osobních vazeb (např. rodinných, společná studia, atp.) při realizaci obchodů v Kostarice.
6. Zdánlivá bezproblémovost obchodu - Kostaričané neumí moc říci ne a zároveň mají tendenci přeceňovat svoje možnosti a podceňovat potenciální rizika. Často to u českého obchodníka vyvolává falešný dojem zájmu z kostarické strany. Výše uvedená kombinace vlastností pak často vede k tomu, že ve zdánlivě bezproblémovém byznysu se mohou časem začít objevovat původně neočekávané komplikace.





## 4.6 Státní svátky

1. 1. - Nový rok

březen - duben - Velikonoční svátky (čtvrtek - pátek)

11. 4. - Día de Juan Santamaria

1. 5. - Svátek práce

25. 7. - Anexión del Partido de Nicoya

2. 8. - Día de la Virgen de los Ángeles

15. 8. - Día de la Madre

31. 8. - Día de la Persona Negra y la Cultura Afrocostarricense (přesouvá se na neděli 3. 9. 2023)

15. 9. - Den nezávislosti

1. 12. - Día de la Abolición del Ejército (přesouvá se na následující pondělí, tj. 5. 12. 2023)

25. 12. - Hod Boží



# 5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

[5.1 Vstup na trh](#)

[5.2 Formy a podmínky působení na trhu](#)

[5.3 Marketing a komunikace](#)

[5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)

[5.5 Trh veřejných zakázek](#)

[5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů](#)

[5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria](#)

[5.8 Zaměstnávání občanů z ČR](#)

[5.9 Veletrhy a akce](#)



## 5.1 Vstup na trh

Kostarický trh je otevřený konkurenci a nabízí možnost účasti zahraničních firem. Efektivní formou distribuce může být prodej prostřednictvím místních obchodních zástupců. Obecně však distribuční síť není tak silná jako je tomu ve velkých zemích typu Mexika nebo Kolumbie. V mnoha případech lze tedy oslovovat koncové zákazníky napřímo, neboť žádní místní distributoři v daném sektoru nemusí vůbec existovat. Zejména velké nadnárodní korporace tak realizují své prodeje v rámci země přímo.

Je vhodné, aby vstup na kostarický trh byl podložen marketingovou studií, kterou může v závislosti na sektoru vypracovat Obchodně-ekonomický úsek velvyslanectví v Bogotě, případně CzechTrade Mexiko. Při oslovení klientely s nabídkou je důležité projevit maximální flexibilitu požadavkům kostarické strany. Někteří klienti upřednostňují ex-works, jiní zase celý balíček. Česká firma by v této fázi měla být maximálně otevřená, a pokud bude chtít kostarický partner cenu včetně dopravy do přístavu, je dobré mu vyhovět. Je také dobré udávat ex-works cenu + doprava a nezahrnovat to do konečné ceny. Často si zahraniční firma nacení dopravu sama a přesně vidí, jestli jí vyhovuje jejich nebo česká cesta. Nabídku je dobré formulovat ve španělštině. Měla by být doprovázena propagačními materiály, vzorky, referencemi (kam firma vyváží, s kým spolupracuje atd.). Vývozce vstupující na kostarický trh by měl mít promyšleno zajištění servisu, resp. požadavky na servis. Měl by mít rovněž z kalkulováno, jaké prostředky je ochoten vložit do podpory prodeje, jakým způsobem bude obchodní transakce financovat a zda bude pojišťovat rizika insolvence odběratele.

Pro distribuci lze také využít sítě kapitálově silných obchodních domů, které mají své pobočky ve většině významných míst. Tyto prodejní domy však prodávají zásadně zboží vysoké kvality. Trh je do značné míry saturován americkými firmami, jimž v menší míře konkurují dodavatelé z Evropské unie.



## 5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Zřízení kanceláře, reprezentace či společného podniku je jednou z nejvhodnějších forem pro dosažení požadované efektivity realizace obchodních zájmů. V přípravné fázi je však nutno počítat s komplikovanou a zdlouhavou administrativní procedurou. Proto bývá i přes značnou finanční náročnost výhodné využít služeb specializovaných místních advokátních kanceláří.



## 5.3 Marketing a komunikace

Jak pro akvizici, tak i pro udržení trvalé přítomnosti již zavedených firem na kostarickém trhu je nutností intenzivní propagace. Předpokladem efektivní reklamy by měla být její originalita. Nutno brát v úvahu silné vazby obchodníků na blízké volné zóny obchodu v USA a Panamě. Pro firmu, která chce působit na kostarickém trhu, je důležité jezdit do země osobně. Kostarické veletrhy a účast na nich je s ohledem na malý počet těchto akcí spíše doplňkem. Kostarické společnosti kvůli absenci veletrhů jezdí na veletrhy kolumbijské, mexické, americké, ale i evropské.



## 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Podmínky ochrany duševního vlastnictví jsou uvedeny na webových stránkách ProComer: [www.procomer.com](http://www.procomer.com).



## 5.5 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek je založen na státem vyhlašovaných tendrech. Systém podávání informací o státních výběrových řízeních je značně nepružný a neoperativní. Vyhlašování tendrů je sdělováno se zpožděním, termíny uzávěrek bývají ve většině případů pouze několik dnů od data vyhlášení tendrů. Navíc sdělení o vyhlášení tendrů téměř nikdy neobsahují kompletní a jasnou informaci o veškerých podmínkách.

Podmínky výběrových řízení se všeobecně vyznačují značnou komplikovaností při současném požadavku na předběžné skládání relativně vysokých účastnických a garančních poplatků. Nutností je nejen znalost španělštiny, ale také místních zvyklostí a dokonalé splnění všech podmínek tendru. Právě z těchto důvodů je vhodné vyhledat spolehlivého zástupce, který s předstihem avizuje českému podnikatelskému subjektu záměr vlády vyhlásit veřejnou soutěž a zcela jasně a bez jazykových problémů předloží nabídku, která odpovídá vyhlášeným soutěžním podmínkám, vč. termínů a formy předání nabídky do tendru. Bez místního zástupce je úspěšná účast na těchto výběrových řízeních vyloučena.



## 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Nejčastěji je obchod domlouván na základě předplatby, standardně je hrazeno 30 - 50 % při objednávce a zbytek proti dokumentům po odeslání zboží. Doporučujeme využít pojištění pohledávek. U zakázek velkého rozsahu bývá využíván i dokumentární akreditiv, dokumentární inkaso s odloženou platbou v různých formách. V některých případech, zejména při navazování nových obchodních kontaktů, je vhodné ze strany českých subjektů požadovat akontaci. V zemi vládne uspokojivá platební disciplína, obchodní dluhy bývají spíše výjimkou než pravidlem.

Případné spory spojené s obchodními operacemi před místními rozhodčími orgány je nutno řešit pouze přes místního advokáta. Šance na úspěch je však malá. Všeobecně se proto doporučuje zakotvit v příslušném obchodním kontraktu doložku o příslušnosti arbitrážního soudu země vyvázejícího pro řešení eventuálních sporů vzniklých z daného obchodu.





## 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Občané ČR při cestě do Kostariky nepotřebují vízum, přičemž celková délka pobytu nesmí přesáhnout 90 dní. Příslušná dohoda o bezvízovém styku zakazuje vykonávat během pobytu jakoukoliv výdělečnou činnost. Podrobné údaje týkající se druhů víz a pobytových povolení je možné nalézt na webových stránkách Migraciön: [www.migracion.go.cr](http://www.migracion.go.cr).

Kostarika je v regionu střední Ameriky stále ještě poměrně bezpečnou zemí, i když i zde je třeba mít se na pozoru. Ze zdravotního rizika jde především o nebezpečí malárie a dengue, z očkování lze doporučit hepatitidu A/B, břišní tyfus. Místní lékařská péče (především v hlavním městě) je na dobré úrovni, částky na úhradu této péče pro cizince jsou však velmi vysoké. Je proto nanejvýš žádoucí zajistit si zdravotní připojištění již v ČR.

MZV ČR doporučuje všem cestovatelům informovat se o aktuálních bezpečnostních podmínkách na stránkách [MZV](#) a zaregistrovat se v databázi pro cestovatele [DROZD](#).



## 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Zaměstnávání cizinců včetně občanů ČR v zemi není problémem, avšak oproti zaměstnávání místních sil je tento mechanismus z důvodu ochrany národního trhu práce složitější. Obojí se řídí platnými pracovně právními a migračními předpisy, které jsou průběžně doplňovány. Informace ohledně pracovních povolení a dalších migračních opatření lze nalézt na webové stránce Migración: [www.migracion.go.cr](http://www.migracion.go.cr).

Více informací lze získat též na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí Kostariky: [www.mtss.go.cr](http://www.mtss.go.cr).



## 5.9 Veletrhy a akce

Veletrhy v San José jsou spíše lokálního významu a při přípravě účasti na těchto akcích je vhodné prostudovat webové stránky Ministerstva zahraničního obchodu: [www.comex.go.cr](http://www.comex.go.cr).

Z nejvýznamnějších akcí lze zmínit dva stavební veletrhy ExpoConstrucción a EDIMAQ. Případně doporučujeme navštívit stránky Eventos Pedregal: [www.eventospedregal.com](http://www.eventospedregal.com).



# 6 Kontakty

Podkapitoly:

[6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)

[6.2 Praktická telefonní čísla \(záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.\)](#)

[6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty](#)



## 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Diplomatickou a konzulární působnost pro Kostarickou republiku má:

### Velvyslanectví ČR v Bogotě

Calle 98 No. 9A – 41, oficina 602 (Edificio AB Proyectos) Bogotá

telefon: +57-601-742 9142

web: [www.mzv.cz/bogota](http://www.mzv.cz/bogota)

e-mail: [bogota@embassy.mzv.cz](mailto:bogota@embassy.mzv.cz)

### Obchodně-ekonomický úsek velvyslanectví v Bogotě

Bohdan Malaniuk

Vedoucí obchodně-ekonomického úseku

telefon: +57-601-742 9142

e-mail: [commerce\\_bogota@mzv.cz](mailto:commerce_bogota@mzv.cz)

### CzechTrade Střední Amerika a Karibik

Michaela Kláčková

Ředitelka zahraniční kanceláře

telefon: +525 571 002 345; mobil: +525 582 183 517

e-mail: [michaela.klackova@czechtrade.cz](mailto:michaela.klackova@czechtrade.cz)

### Honorární konzulát ČR v Kostarice

Bianca Mrázová

Honorární konzulka

Carretera a Pavas, De Euromobilia 50 m norte, Rohrmoser, San José

telefon.: +506-2296 3605; mobil: +506-8821 3828

e-mail: [consulcheco@gmail.com](mailto:consulcheco@gmail.com), [sanjose@honorary.mzv.cz](mailto:sanjose@honorary.mzv.cz), [bianca@realcitycr.com](mailto:bianca@realcitycr.com)



## 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

Stav nouze (policie, hasiči i záchranná služba): 911

Policie: 117

Hasiči a záchranka: 118

Červený kříž CR: 128

Dopravní nehody: 800 800 8000

Dopravní policie: 2222 9330 //800



## 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Presidencia de la República

[www.presidencia.go.cr](http://www.presidencia.go.cr)

Ministerio de Relaciones Exteriores y Culto

[www.rree.go.cr](http://www.rree.go.cr)

Ministerio de Comercio Exterior

[www.comex.go.cr](http://www.comex.go.cr)

Ministerio de Planificación y Política Económica

[www.mideplan.go.cr](http://www.mideplan.go.cr)

Ministerio de Vivienda y Asentamientos Humanos

[www.mivah.go.cr](http://www.mivah.go.cr)

Ministerio de Seguridad Pública

[www.seguridadpublica.go.cr](http://www.seguridadpublica.go.cr)

Ministerio de Obras Públicas y Transportes

[www.mopt.go.cr](http://www.mopt.go.cr)

Ministerio de Educación

[www.mep.go.cr](http://www.mep.go.cr)

Ministerio de Hacienda

[www.hacienda.go.cr](http://www.hacienda.go.cr)

Ministerio de Trabajo

[www.mtss.go.cr](http://www.mtss.go.cr)

Instituto Costarricense de Turismo

[www.ict.go.cr](http://www.ict.go.cr)

Dirección General de Aviación Civil

[www.dgac.go.cr](http://www.dgac.go.cr)

Asamblea Legislativa

[www.asamblea.go.cr](http://www.asamblea.go.cr)